

Dagens ord – nu

Kort förklaring: Nu betyder att något händer eller pågår just nu, i det här ögonblicket.

I den här guiden får du förslag på samling, hur ordet nu kan användas under skoldagen, aktiviteter i Skoltavlan samt förslag på aktiviteter, sånger och böcker som hjälper eleven att upptäcka och förstå ordet nu.

OBS! Tänk på att modellera under hela samlingen och var extra noga med att modellera dagens ord varje gång det förekommer. Modella är när personal använder samma AKK-sätt som eleverna tillsammans med sitt tal, utan krav på att eleven ska göra det. Detta kan göras med gester, tecken eller bildsymboler (i exempelvis kommunikationskortor, kommunikationsböcker eller digitala hjälpmedel).

Samling (20 min)

Introduktion av dagens ord

- Lyssna på Vad ska jag välja av Linn Johnels. Modella särskilt ordet nu.
- Berätta att dagens ord är nu.
- Säg ordet nu med klassens gemensamma AKK-system.
- Be eleverna leta upp ordet i sina individuella AKK-system. Elever som inte har ett eget AKK-system kan använda basordskartan som följer med materialet. Om ordet inte finns i elevernas system så lägg till det.

Förklara ordet

- Säg ”Nu betyder att något händer eller pågår just nu, i det här ögonblicket.”

Synliggör ordet nu genom att visa bildspelet och jämför med nu.

“Förut var det snö, nu är det sol.”, “Förut hade jag långt hår, nu är det kort, titta!”, ”Förut promenerade vi ute. Nu ska vi gå/springa/dansa inne. Beredda? NU!”

Läs berättelsen

Läs berättelsen om katten Mjau antingen på skärm eller utskriven.

Hämta kattens leksaker

Ta fram katten eller någon som klätt ut sig till katt kommer in. Ge varje elev en varsin leksak. Berätta att det är Mjau som vill leka. Katten säger: ”Jag vill leka med [namn på leksak]”. Eleverna kan hjälpas åt att se vem som har leksaken. Katten hämtar leksaken, leker med den en stund och säger samtidigt ”nu leker jag med [leksak]”. Lägg tydligt bort den och hämta en ny. Lek med den och säg ”nu leker jag med [leksak]”. Fortsätt tills katten lekt med alla leksakerna. Avsluta med att katten hämtar kudden, lägger sig och vilar och säger ”nu vilar jag!”

Förslag på material: Kognitivt stöd för nu – sedan (färgad bakgrund, två rutor att sätta bilder/föremål på). Foton som passar i rutorna på det kognitiva stödet, exempelvis skolgården i en annan årstid, en personal med en tidigare frisyr, en rörelseaktivitet.

Förslag på material: leksakskatt eller kattdräkt, kudde, kattleksaker som exempelvis: boll, strumpa, dammvippa, ficklampa med starkt ljus, laserpekare

Ordbild

- Visa ordbilden, ljuda fonemen (**n-u**) och följ med fingret. Ordbilden finns i slutet på denna handledning.
- Sätt upp ordbilden på väggen.

Extra aktivitet

Lyssna på en sång eller titta på ett videoklipp.

Sånger:

- Runt runt av Märith Bergström Isacsson
- Sitter och spelar av Märith Bergström Isacsson
- Nu ska vi hoppa med Kerstin Andeby
- Nu går vi in i ringen med Kerstin Andeby
- Nu kommer hösten med Små sånger för stora hjärtan
- inatt (Inget stoppar oss nu)
- Just nu med Tomas Ledin
- Paralympic race “nu väntar de, nu åker de”

Böcker:

Kom nu, Sickan av Sofia Rådström

Tecken på lärande

- Eleven tittar mer när du tecknar/använder deras AKK.
- Eleven tittar mer på sitt AKK.
- Eleven reagerar när du säger ordet.
- Eleven utforskar ordet i sitt AKK. Tolka och svara på de symboler eleven väljer även om det inte är det aktuella basordet.
- Eleven verkar förstå ordet i en vardagssituation, exempelvis vid maten, påklädning eller bokläsning.
- Eleven verkar även förstå ordet i nya situationer och aktiviteter.
- Eleven använder ordet oftare i situationer där det passar in.

Använd ordet under hela dagen

Kom ihåg: Modella bara ordet, förhör inte eleverna om deras förståelse av begreppet. Uppmärksamma och svara när eleven själv uttrycker något, oavsett om det är ett basord eller inte. Om eleven kan uttrycka ordet och vet vad det betyder så ställ öppna frågor eller vänta och förvänta. Instruera eller uppmana dem inte att använda fokusordet.

Använd ordet nu under hela skoldagen. Att fokusera på ordet nu ger ett ypperligt tillfälle att öva på att nyansera och förhandla. Om eleven visar tydligt att hen inte vill göra något (som är möjligt för denne att välja bort), prata om ”inte nu, kanske sedan?” Uppmärksamma elever på kompisarna “Nu kommer [namn]”, “[namn] gungar nu.” Hämta inspiration nedan och försök att använda olika kommunikativa funktioner under dagen.

Kommunikativa funktioner

Önskemål och behov	Protestera	Berätta, fråga, svara	Kommentera
nu! nu vill jag... klara, färdiga, nu vänta, vänta, nu! titta nu	inte nu! vill inte nu	nu ska vi nu kommer...	nu ... vi nu blåser det nu går det!

Undervisningsmaterial i Skoltavlan

I Skoltavlan finns följande övningar som innehåller basordet nu. Du hittar dem i biblioteket under kategorin kommunikation. Information om inställningar för materialen finns i den övergripande handledningen för basord.

- Anna – berättelse
- Anna – ramsa
- Anna – välj samma
- Anna – samtalskarta

Tips! Du kan också skriva ut text, bilder, bildsymboler och samtalskartor till berättelser och ramsor som stöd i undervisningen. Materialen finns på samma sida som denna lärarhandledning på Skoltavlans hemsida.

Förslag på aktiviteter utifrån ämnesområden

Estetisk verksamhet	Färga vatten med karamellfärg - nu är det [färg].
Läsa, skriva	Skapa ett fotoalbum med foton från när eleverna var yngre och nu (se verklighetsuppfattning).
Motorik	I rörelseaktiviteter går det att synliggöra nu genom att använda nu som startsignal "vänta, vänta - nu!" Prata om vilken rörelse ni gör "nu hoppar vi, vi dansar nu". Rörelsesånger som <u>Nu ska vi hoppa</u> .
Vardagsaktiviteter	Titta på schemat flera gånger under dagen och prata om vad ni gör nu och vad ni ska göra sedan.
Verklighetsuppfattning	Skapa fotoalbum och hitta kontraster: förut hade du kort hår, nu har du långt, förut gillade du [artist], nu gillar du [artist]

Fler förslag som inspiration!

Vems tur?

Ord/fraser: Nu är det [namn] tur, nu är det du, nu.

Gör så här: När hela klassen ska göra något (gå till maten, gå ut etc), låt eleverna ställa sig i kö och säg “nu” när det är varje elevs tur att göra.

Gemensamt skrivande

Skriv fylla-i-meningar, till exempel på temat gymnastik: Nu vill jag _____.

Eleverna kan välja ord att fylla i meningen med:

- Foton eller bilder på rörelser/stationer som brukar användas på gymnastiklektioner
- Rörelser i elevens AKK-system

OBS! Vägledning för detta moment hittar du i den övergripande lärarhandledningen.

Ordbild

nu

